

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy

LBY.410.014.06.2017
P/17/109

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy
ul. Wały Jagiellońskie 12, 85-950 Bydgoszcz
T +48 52 567 58 00, F +48 52 567 58 60
lby@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/109 – System gospodarowania zużyтыми bateriami i akumulatorami
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontroler	Artur Nierebiński, specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr LBY/143/2017 z 20 września 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 3 – 4)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Drzycim ¹ , ul. Podgórna 10, 86-140 Drzycim
Kierownik jednostki kontrolowanej	Waldemar Jakub Moczyński, Wójt Gminy Drzycim ² (dowód: akta kontroli str. 5 – 7)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonej nieprawidłowości³, działalność Urzędu w zbadanym zakresie.

W okresie objętym kontrolą⁴ Wójt Gminy rzetelnie i terminowo wykonywał obowiązki z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, tj. m.in. opracował i wdrożył regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, a także realizował obowiązki sprawozdawcze. Od początku 2015 roku na terenie Drzycimia uruchomiono stacjonarny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych⁵. Jego prowadzenie powierzono podmiotom zewnętrznym, które wykonywały swoje zadania w ramach zezwoleń wydanych przez Starostę Świeckiego. Urząd skutecznie egzekwował od prowadzących PSZOK wykonanie obowiązku złożenia rocznego sprawozdania o masie zebranych odpadów. W kontrolowanych latach pracownicy UG przeprowadzili działania informacyjne i edukacyjne związane z selektywną zbiórką odpadów.

Jako nieprawidłowe oceniono nieprowadzenie przez Wójta kontroli podmiotu, któremu powierzono prowadzenie PSZOK. Nie zrealizowano tym samym wymogu wynikającego z art. 9u ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁶.

¹ Dalej: „Urząd” lub „UG”.

² Od 1 grudnia 2006 r.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁴ Lata 2015-2016 oraz I półrocze 2017 r.

⁵ Dalej: „PSZOK” lub „Punkt”.

⁶ Dz.U. z 2017 r. poz. 1289., dalej: „u.c.p.g.”

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania zużytymi bateriami i akumulatorami

Opis stanu faktycznego

1.1 W okresie objętym kontrolą liczba mieszkańców gminy Drzycim⁷ zmalała z 5 163 na początku 2015 r. do 5 111 w połowie 2017 r., przy czym wszyscy mieszkańcy zamieszkiwali tereny wiejskie. Według stanu na 26 września 2017 r. na terenie Gminy działalność gospodarczą prowadziło 219 podmiotów⁸, z czego żaden nie wprowadzał do obrotu baterii i akumulatorów.

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez referenta ds. gospodarowania odpadami, Szkoły Podstawowe w Drzycimiu i Sierosławiu prowadziły zbiórki zużytych baterii, a PSZOK w Drzycimiu był podmiotem odbierającym zużyte baterie i akumulatory. Obowiązki z zakresu gospodarowania odpadami, w tym m.in. sprawozdawczość, kontrola przestrzegania przepisów u.c.p.g., prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych oraz nadzór nad rozbudową i eksploatacją PSZOK, przypisano do stanowiska ds. gospodarowania odpadami w Referacie Infrastruktury i Rozwoju Gospodarczego⁹.

(dowód: akta kontroli str. 8 – 53)

1.2 W latach 2015-2017 (I półrocze) Gmina podejmowała działania informacyjne i edukacyjne związane z selektywną zbiórką odpadów. Organizowano m.in. konkursy dla mieszkańców (w tym dla dzieci) propagujące selektywną zbiórkę odpadów komunalnych, happeningi i pikniki ekologiczne, imprezy terenowe o charakterze proekologicznym, wycieczki dla dzieci oraz wycieczki edukacyjne do Międzygminnego Kompleksu Unieszkodliwiania Odpadów w Sulnówku. Prowadzono kampanie informacyjne dotyczące segregacji odpadów w lokalnej prasie oraz na stronach internetowych Urzędu¹⁰, a także rozdawano ulotki i wywieszano plakaty informujące o miejscach zbierania odpadów i możliwości ich przekazywania.

Na powyższe działania zostały zaplanowane środki w budżecie Gminy i wydatkowane zgodnie z ich przeznaczeniem¹¹. Na organizację konkursów proekologicznych Gmina otrzymywała trzy dotacje z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w łącznej wysokości 4 453,50 zł¹².

(dowód: akta kontroli str. 54 – 139)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Urzędu w zakresie realizacji działań informacyjnych i edukacyjnych dotyczących prawidłowego gospodarowania zużytymi bateriami i akumulatorami.

⁷ Dalej „Gmina”

⁸ Brak możliwości wygenerowania w Urzędzie danych za lata poprzednie.

⁹ Stanowisko to utworzono 4 kwietnia 2013 roku. Od 1 kwietnia 2016 r. do 31 marca 2017 r. było w strukturze Referatu Finansów. W pozostałym okresie funkcjonowało w Referacie Infrastruktury i Rozwoju Gospodarczego.

¹⁰ Na stronie www.drzycim.pl oraz www.drzycim.esog.pl gdzie na bieżąco zamieszczano informacje dotyczące odpadów w tym także regulamin i lokalizację PSZOK.

¹¹ Ustalono na podstawie badania wydatków w wysokości 7 093,9 zł stanowiących 100% wydatków Gminy, poniesionych w badanym okresie dotyczących działań informacyjnych i edukacyjnych związanych z selektywną zbiórką odpadów.

¹² Z czego: 1 488,09 zł w 2015 r., 1 465,41 zł w 2016 r. oraz 1 500 zł w 2017 r.

2. Realizacja obowiązków w zakresie tworzenia sieci oraz zbiórki zużytych baterii i akumulatorów

Opis stanu faktycznego

2.1. Na zlecenie Wójta w 2014 roku wybudowano w Drzycimiu PSZOK przy ul. Młyńskiej 8¹³. W okresie objętym kontrolą prowadzącymi Punkt były podmioty gospodarcze¹⁴, które posiadały zezwolenia na zbieranie odpadów wydane przez Starostę Świeckiego, w tym w zakresie zużytych baterii i akumulatorów¹⁵. Prowadzący PSZOK jednocześnie świadczyli usługi w zakresie odbierania odpadów od mieszkańców na terenie Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 140 – 162)

Podczas oględzin PSZOK przeprowadzonych 3 października 2017 r. stwierdzono prawidłowe oznakowanie terenu, na którym się znajdował. Na tablicy informacyjnej wskazano m.in. informację o podmiocie prowadzącym, zakresie zbieranych odpadów oraz godzinach otwarcia. W wyniku oględzin stwierdzono również, że zużyte baterie były składowane w zamkniętym i oznaczonym pojemniku w zamykanej wiacie, co było zgodne z warunkami zezwolenia na zbieranie odpadów. Podczas oględzin nie stwierdzono składowania zużytych akumulatorów.

(dowód: akta kontroli str. 163 – 165)

Na stronach internetowych administrowanych przez Urząd¹⁶ umieszczono regulamin PSZOK określający zasady jego funkcjonowania oraz lokalizację i czas otwarcia.

(dowód: akta kontroli str. 166)

W okresie objętym kontrolą w Punkcie nie zbierano zużytych baterii i akumulatorów¹⁷. W 2017 r. Gmina przekazała 17 kg zużytych akumulatorów ołowiowych¹⁸, przedsiębiorcy prowadzącemu działalność na terenie Bydgoszczy. Szkoła Podstawowa w Drzycimiu zebrała i przekazała w całym okresie objętym kontrolą 500 kg zużytych baterii do fundacji „Reba”.

(dowód: akta kontroli str. 8 – 10,167)

2.2. W regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Drzycim¹⁹ wskazano m.in., że:

- prowadzenie selektywnej zbiórki obejmuje zużyte baterie i akumulatory, które należy przekazywać do PSZOK zlokalizowanego na terenie Gminy,
- dopuszcza się zbiórkę baterii w oznaczonych pojemnikach ustawionych w szkołach, Urzędzie oraz punktach sprzedaży baterii,
- akumulatory należy przekazywać do punktów handlowych sprzedaży akumulatorów.

W regulaminie nie wskazano innych zaleceń i obowiązków dotyczących zbiórki baterii i akumulatorów; jego uchwalenie każdorazowo poprzedzało zasięgnięcie opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Świeciu.

(dowód: akta kontroli str. 168 – 186)

¹³ Ulica Młyńska w Drzycimiu znajduje się w ciągu drogi wojewódzkiej nr 239.

¹⁴ Na podstawie umowy użyczenia z 6 lutego 2015 r. w okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2016 r. PSZOK prowadziło przedsiębiorstwo z siedzibą w Grudziądzu, a od 1 stycznia 2017 r. na podstawie umowy użyczenia z 22 listopada 2016 r. zakład z siedzibą w Wielkim Komorsku.

¹⁵ Decyzja OŚ.6233.15.2015 z 31.04.2015 oraz OŚ.6233.8.2017 z 6.03.2017 r.

¹⁶ www.drzycim.pl oraz www.drzycim.esog.pl

¹⁷ Zgodnie z danymi zawartymi w sprawozdaniach o masie zebranych odpadów sporządzanych przez prowadzących PSZOK oraz informacją sporządzoną przez referenta ds. gospodarowania odpadami.

¹⁸ Odpad pochodził ze sprzętu elektronicznego używanego w Urzędzie (Kod odpadu 160601).

¹⁹ Przyjętym uchwałą nr XXIV/183.2017 Rady Drzycim z 31 sierpnia 2017 r. w sprawie przyjęcia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Drzycim oraz uchwałą nr XV/104/2016 Rady Gminy Drzycim z 30 czerwca 2016 r., a także uchwałą nr XXIV/142/2013 Rady Gminy w Drzycimiu z 14 maja 2013 r.

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację przez Urząd obowiązków w zakresie tworzenia sieci oraz zbiórki zużytych baterii i akumulatorów.

3. Skuteczność nadzoru nad podmiotami gospodarującymi zużytymi bateriami i akumulatorami

Opis stanu
faktycznego

Przedsiębiorca prowadzący PSZOK złożył roczne sprawozdanie o masie zebranych odpadów: 26 stycznia 2016 r. za 2015 r. oraz 30 stycznia 2017 r. za 2016 r., czym wypełnił obowiązek wskazany w art. 9na ust. 2 u.c.p.g. Urząd otrzymywał również dodatkową informację - przed końcem I kwartału - o przekazaniu do składowiska odpadów zebranych w roku poprzednim w Punkcie.

(dowód: akta kontroli str. 190 – 193)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Wójt w badanym okresie nie przeprowadzał kontroli podmiotów prowadzących PSZOK, na podstawie art. 9u ust. 1 u.c.p.g.

Wójt podał m.in., że pracownicy Urzędu prowadzili doraźnie wizje terenowe Punktu, podczas których nie stwierdzano nieprawidłowości (w PSZOK był zachowany porządek, a wszystkie odpady były zbierane zgodnie z pozwoleniami Starosty Świeckiego). W związku z powyższym uznano, że nie było podstaw do przeprowadzenia kontroli na podstawie wskazanych powyżej przepisów. Jednocześnie poinformował, że nie wyklucza przeprowadzenia takiej kontroli w bieżącym roku w celu zrealizowania wyżej wymienionego obowiązku.

(dowód: akta kontroli str. 187 – 189)

Zdaniem NIK przesłanki wskazujące na brak nieprawidłowości związanych z prowadzeniem PSZOK, nie zwalniają Wójta od bieżącego – sformalizowanego – sprawowania kontroli przestrzegania i stosowania przez podmioty prowadzące PSZOK przepisów ustawy o czystości i porządku.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Urzędu w zakresie egzekwowania terminowego składania sprawozdań od podmiotów prowadzących PSZOK, przy czym wskazuje na nierealizowanie przez Wójta kontroli o której mowa w art. 9u ust. 1 u.c.p.g.

4. Realizacja obowiązków analitycznych i sprawozdawczych

Opis stanu
faktycznego

4.1. Pracownicy Urzędu opracowali analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie Drzycim za 2015 i 2016 r. Zawierały one m.in.: wykaz firm odbierających odpady z terenu Gminy, ocenę możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy w zakresie gospodarowania odpadami (w tym potrzeby inwestycyjne oraz koszty poniesione w związku z funkcjonującym systemem), ilość odpadów zebranych oraz osiągnięte poziomy recyklingu. Wypełniono tym samym wymóg określony art. 3 ust. 2 pkt 7 i 10 u.c.p.g.

(dowód: akta kontroli str. 194 – 199)

4.2. Sporządzone w Urzędzie sprawozdania z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2015 i 2016 r. wysłano do Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska

z zachowaniem terminów wskazanych w art. 9q ust. 2 u.c.p.g. Zawierały one wszystkie wymagane informacje wskazane w art. 9q ust. 3 u.c.p.g.

Powyższe dokumenty zostały sporządzone w oparciu o dane zawarte w :

- półrocznych sprawozdaniach złożonych przez podmioty zbierające odpady, działające na podstawie umów zawartych z Urzędem oraz właścicielami nieruchomości,
- rocznych sprawozdaniach złożonych przez przedsiębiorstwa prowadzące PSZOK.

(dowód: akta kontroli str. 200 – 223)

4.3. Wójt wskazał m.in., że w chwili obecnej na terenie Gminy nie planuje się inwestycji związanych z systemem gospodarowania zużytymi bateriami i akumulatorami (ze względu na istniejący PSZOK). Ponadto dodał, że szkoły podstawowe zlokalizowane na terenie Gminy zbierają zużyte baterie w ramach konkursu ekologicznego, które następnie przekazują fundacji „Reba” w zamian za nagrody. W związku z tym, że ta fundacja ma swoją siedzibę poza terenem Gminy, do Urzędu nie wpływają sprawozdania, zaświadczenia czy inne informacje dotyczące ilości zebranych baterii, ponieważ Szkoły nie mają takiego prawnego obowiązku. Wójt podał, że mieszkańcy kupując nowy akumulator zostawiają „stary” w rozliczeniu sprzedawcy, który nie przekazuje go do punktu zbiórki lub utylizacji odpadów na terenie Gminy. W związku z tym UG nie posiada informacji o zebranych odpadach tego typu.

(dowód: akta kontroli str. 224 – 225)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Urzędu w zakresie realizacji obowiązków analitycznych i sprawozdawczych związanych z gospodarowaniem odpadami.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁰, wnosi o bieżące prowadzenie kontroli podmiotu prowadzącego PSZOK na podstawie art. 9u ust. 1 u.c.p.g.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

²⁰ Dz.U. z 2017 r. poz. 524, dalej: „ustawa o NIK”

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, listopada 2017 r.

Kontroler
Artur Nierebiński
specjalista k.p.

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy

Dyrektor
Barbara Antkiewicz

.....
podpis